N. 212. 1831.

BREDASCHE COURANT,

Staat-, Letterkundig- en Wetenschappelijk

Nieuws- Blad.

Vrijdag den 7 October

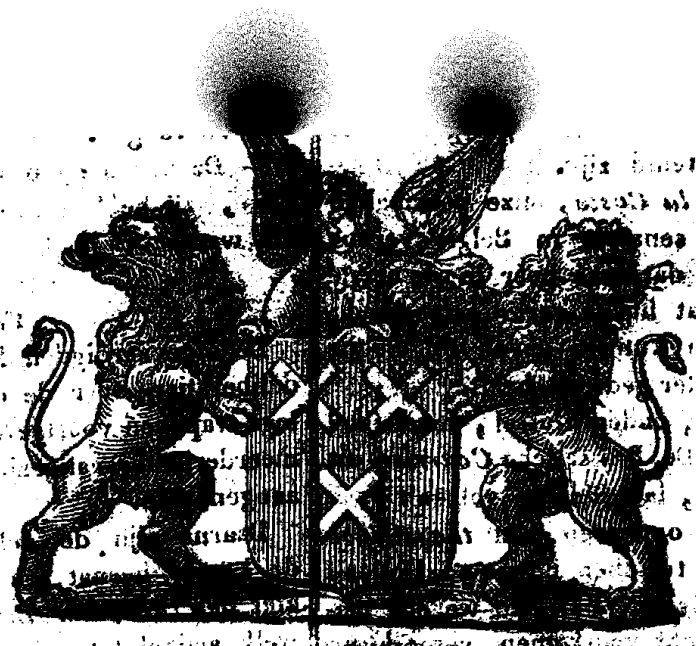

BINNENLANDSCH NIEUWS.

's HERTOGENBOSCH, den 30sten September.

De Gouverneur der Provincie NOORD-BRABAND, brengt bij deze ter kennisse van de Ingezetenen:

Dat het Zijne Majesteit, de Koning der Belgiën, vaderlijke genegenheid alleen in volgende, bewogen heeft, om, alvorens te doen overgaan tot het uitvoeren dat, bij Hoogstdeszelfs Reskript van den 17den December 1830, no. 59, bevolen, en in des Gouverneurs Waarschuwing van den 21sten dier maand aangedaan, maatregelen van gestrengheid, opzigtelijk de Daders en betrekkingen der Noord-Brabandsche Deserteurs, den termijn, binnen welken deze zich zullen hebben aangemeld, onder toezegging van straffeloosheid, *te verlengen tot den 20sten October aanstaande*.

Dat, dientengevolge, alle de Deserteurs, uit *Noord-Braband* herkomstig die zich *vóór den 20sten October dezes Jaars* bij den Burgemeester hunner Gemeente zullen aangeven, en met een schriftelijk bewijs van die aangifte door den Burgemeester, *zonder eenige de minste vertraging*, aan hun af te geven, zich naar hunne Korpsen zullen wederkeeren, bij die Korpsen alsnog zullen worden aangenomen, zonder dat zij, wegens hunne Desertie, eenige straf zullen ondergaan; waartoe de bedoelde Deserteurs, in hun eigen belang aangemaand, om zich deze gunstige beschikking van Zijne Majesteit ten nutte te maken, en tevens aan hun onder het oog gebragt, dat zij, wanneer zij stiefmoedig aan deze *laatste* Waarschuwing geen gehoor mogten verleenen, en nederhand moeten opgespoord worden, alsdan onvermijdelijk alle de straffen ondergaan zullen, welke op de Desertie bij de Wet zijn vastgesteld.

Voorts wijders een letter, die met die Deserteurs in eenige betrekking mogt staan, en voornamelijk de Ouders en Bloedverwanten derzelven, om van hunnen invloed op die Deserteurs gebruik te maken en de meest spoedige terugkeer van dezelven naar hunne Korpsen alzoo krachtdadig te bevorderen, wordende tevens aan die Ouders en Bloedverwanten onder het oog gebragt, dat zij op geene verdere toegevendheid in deze mogen rekenen, want dat bij onverhoopt terugblijven der Deserteurs, de voorschreven verlangde telmin verstreken zijnde, de hier bedoelde gestrengheids-maatregelen dadelijk zullen worden ten uitvoer gebragt.

Ten einde deze Waarschuwing, waarvan hun vier Exemplaren zullen geworden, *op heden*, bij klokkengelui of trompetgeschal, in hunne Gemeenten te doen afkondigen, een Exemplaar derzelve ter gebruikelijke plaatse te doen aanplakken, en twee Exemplaren in de meest gefrequenteerde Koffijhuizen of Herbergen, op eene voor het publiek zigtbare plaats te doen ophangen, en te zorgen dat die alaart *tot den 20sten October aanstaande* opgehangen blijven, en om voorts die afkondiging op de twee naastvolgende Zondagen, en wel ten platten lande onmiddelijk na den afloop der Godsdienstoefening te doen herhalen; zullende wijders deze Waarschuwing, om daaraan nog meerder publiciteit te geven, in de binnen deze Provincie uitgegevene wordende Nieuwspapieren, twee achtereenvolgende malen geïnsereerd worden.

's Hertogenbosch, den 30sten September 1831.

De Gouverneur voornoemd,

A. J. L. VAN DEN BOGAERDE.

NEDERLANDEN.

Gent, den 6den October.

Het is bekend, dat thans de officieren der vrijkorpsen thans in het een, het andere overleg worden. Veel gerucht heeft, onder anderen, het afdanken of degradeeren der officieren van het 12de regiment van linie gemaakt, en zulks te meer, daar juist onder deze de vooruitstrevendste bevechters der zogenaamde Belgische onafhankelijkheid zich bevinden. Deze officieren hebben zich aan den *kenaar* der *volksvertegenwoordigers* gewend, tot het inbrengen hunner klagten tegen het militerie over de hun aangedane mishandeling. Dit adres is vergezeld door een verslag, bevattende de hoofdstukken dier mishandeling, af wat *een appel à l'opinion publique*. Wij hebben beide stukken ter inzage gehad; doch ons bestek is te klein, om ze in derzelver geheel mede te deelen; wanneer zij openbaarheid voor ons, ook niet belangrijk genoeg zijn.

Wat dezelve intusschen blijkt is; vooreerst de heerschende *geest* onder en met het leger der Belgen; en ten andere, de morele gehalte hunner militaire instellingen. — Wat het eerste betreft deze heeft men, reeds kort na den aanvang hunner revolutie, kunnen opmerken, en de zeer obligeante en welgelijke twisten der voornaamste opperhoofden, zijn daarvan slechts achtervolgende praaijen geweest. Wat het tweede aangaat, kan men, bij eene militaire, welke op niet eenen zedelijken grondslag gevestigd was, niet anders verwachten, of ook hare militaire instellingen moeten zelven zedelijken waarborg missen. Vandaar, dat men in eene degradatie van hen, aan wien men de meeste verpligting had, niet alleen geene zwarigheid zag; maar zelfs nog als eene belooning aangerekend wilde hebben. Van daar, dat een kolonel onbeschaamd genoeg was, om de zoogenaamde dapperen van September met de benaamingen van *brigands*, *canaille*, *lafaards* enz. aan te spreken, die (ook dit verdient opmerking) geene sterke bewijzen hunner zedelijke en militaire waarde gaven, in het gedulding aanhooren van dergelijke aardigheden.

Dan, in dit geschrift, trekken voorkomen tegen de Hollanders en eene *levée en masse* gerigt, behoeft niet gezegd te worden, dat in Belgische *revolutie-stijl*, en zoudden dan Belgische sapeurs-officieren dat kunnen nalaten? — Intusschen verwijderde zich den Minister, evenmin als vele hoofdofficieren van het Belgische legen, terwijl zij zelfs vergeten hoezeer zij de zaak, welke zij aangaan verdedigd te hebben, bekladden.

Tot eene proeve laten wij hier hun vaarwel aan den heer de B. volgen:

» Neen, gij zult in niets uwe besluiten veranderen! Neen, wij » hebben niets van U te wachten. Ook nu dat gij gedwee en » weggejaagd te zijn, vragen wij U geen

» Vaarwel, mijheer *de Brouckere*, de 10de october naderd. Wat » zult gij tegen de dappere soldaten van het 12de zeggen, wanneer zij, 's vijands vuur te gemoet stredende, de officieren, in wien zij vertrouwen stelden, terug zagen komen? Die kapitein, die, te Bautersem gekwetst, de eer had, dat de koning hem de hand » drukte, hem belovende zijner te zullen gedenken. — Welnu? » Gij kent hem: het brevet als luitenant toegezonden. Gij hebt » van die heuschlijke woorden een tegen gemaakt. Het is » *zal aan u denken* beteekende dus: *ik vergeet* u. Is het » op deze wijze, dat gij het jonge koningschap van Leopold zoudt bevestigen wilt? *Leopold* zal u misschien spoedig vragen: » Wat hebt gij met mijn dapper 12de uitgericht? en . . . , eene dergelijke verantwoordelijkheid schrikt u niet af!

Uit dank van hun adres aan de kamers is het bewaken van een bastion, bestaande hen, [illegible] van korpsen, welker officieren ontslagen of in rang verminderd zijn) weder onder de algemeene wet verplaatst, in welk geval zij zich gaarne aan een streng, mits onpartijdig, onderzoek willen onderwerpen.

Het is niet te denken, dat onder het bestuur van zulk een eigenzinnig, koldriftig en despotiek doordrijver zijner bijzondere gevoelens, als de heer *Charles de Brouckere* zich in alle zijne betrekkingen reeds heeft laten kennen, dan het verlangen der bovenvermelde krijgslieden gevolg zal gegeven worden.

Heden morgen, ten half vijf ure, is Z. K. H. de Prins *van Oranje* langs deze vesting gepasseerd, komende van 's Hage.

Door de heeren zijn verkozen tot leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, door de provinciale Staten van Noord-Braband, Jhr. *Paulus Emanuel de la Court*, lid der Staten en Oud-Administrateur van 's Rijks-domeinen in de provincie; zulks in plaats van den Heer Mr. *A. C. Verheyen*; en door de Staten van Holland, in plaats van den Heer Mr. *L. van Toulon*, de Heer M. *T. C. de Bordes*, eerste advokaat-generaal bij het Hoog-geregtshof te 's Gravenhage.

— Ons wordt gemeld, dat te Londen de gevolmagtigden der beide partijen, onder bemiddeling der conferentie en met goedkeuring der wederzijdsche gouvernementen, overeen gekomen zijn, om de wapenstilstand nog 14 dagen en alzoo tot den 25sten dezer te verlengen.

— Aangaande de werken, die thans, onder het bestuur van fransche officieren, te Antwerpen begonnen worden en waarvan wij in ons voorlaatst nommer, onder het artikel Brussel, gesproken hebben, vernemen wij nader, dat dezelve aan de zijde van de Bassins zullen ondernomen worden en zich uitstrekken van de Scheldekaden aan het Bassin af, langs het kanaal St. Pierre, rues des Cadeaux, de l'Enclie, kanaal des Façons en d'Amidon, tot aan het kruidmagazijn toe. Al de huizen, binnen dezen omtrek gelegen, hebben gemelde fransche ingenieurs doen taxeren, welke zullen worden afgebroken en op de plaats, daar men zegt, een verschanst legerkamp, van hetwelken vooreerst vijven opgerigt, welke gedeeltelijk streken zullen, om ook de stad, bij elk mogelijk voorval, in bedwang te houden. Reeds is er op de brug van de Brouwersgracht eene in aarde opgerigt, welke het Façons-plein beschrijkt en zijn al de steenen langs gemelde Brouwers-gracht en de oude Leeuwengracht alreede opgebroken; terwijl de, aan het einde der Bassins gelegene gebouwen, die vroeger voor het nieuw entrepot bestemd waren, thans tot eene kaserne zullen worden ingerigt.

— Naar men verzekert zal Staats-Vlaanderen eene aanmerkelijke versterking van troepen bekomen en zou de nieuw georganiseerde 4de afdeeling onder anderen daartoe bestemd zijn.

— Wij vernemen, dat de heer *E. de la Coste*, onze voormalige minister van binnenlandsche zaken, tot senateur in België verkozen is. — Men zal zich nog herinneren, dat deze heer in de eerste dagen des oproers verzekerd heeft, dat hij *le coeur belge* had; wel nu: hij zal daarvan thans bewijzen kunnen geven en België dienen — gelijk hij zijnen vorigen meester gediend heeft.

— Wij hebben, in ons volig nommer, onder Brussel, een artikel uit de Engelsche *Globe* medegedeeld. De Brusselsche *Courrier*, uit welke wij hetzelve hedden overgenomen, laat daarop volgen:

Uit het bovenstaande artikel zal men ontwaren, dat de *Globe* eene verlenging van den wapenstilstand tusschen België en Holland meent te kunnen aankondigen. De volgende aangiften wegens den staat der onderhandelingen, welke ons echt voorkomen, veroorloven ons de door het engelsche blad medegedeelde tijding geheel te tegenspreken.

» Op den 3den sept. heeft de conferentie de beide partijen een voorloopig antwoord op de drie volgende punten gevraagd:

1°. De bepaling der grenzen.

2°. De zaak van Luxemburg, en

3°. De verdeeling der schuld.

» Op den 5den Sept. hebben de hollandsche gemagtigden hunne verklaring ingeleverd, zijnde geheel overeenkomstig aan de bepalingen van het protocol van den 20sten Januarij, houdende de grondslagen der scheiding, gelijk op dezelfde was vastgesteld. De belgische gemagtigden hebben eerst op den 21sten Sept. hun antwoord ingezonden en verklaard, zich te houden aan de 18 préliminaire artikelen, welke na het protocol van den 20sten Januarij voorgesteld zijn. Zoo dat men ziet hoe ver de partijen nog van eene toenadering zijn.

» Het 35ste protocol bevat het acte nemen van de volmagt der heeren *van de Weijer*.

» Het 36ste handelt over de zaken van Luxemburg en over den wensch, dat de oostenrijksche en pruissische ministers van volmagten mogen voorzien worden, om dezelve te behandelen.

» Het 37ste bevat de verklaring van het aannemen van den wapenstilstand door de beide partijen.

» Het 38ste heeft het ophouden der inundatien rondom Antwerpen, benevens het sleehten der, gedurende de wapenschorsing, door de Belgen, opgeworpen batterijen ten doel.

» Het 39ste betreft de kwestie der vestingwerken en bij hetzelve verklaart het fransche gouvernement, aan de onderhandelingen deswege geen deel te zullen nemen.

» Het 40ste loopt over eene wederzijdsche uitwisseling van gevangenen en de benoeming van commissarissen, om de zaak der inundatien te schikken.

» Bij het 41ste wordt het genoegen betuigd, over de verklaring wegens de ontruiming van België door de fransche troepen.

» Het 42ste, zijnde van den 24sten September, betreft het groothertogdom Luxemburg. De gemagtigden van Oostenrijk en Pruissen beklagen zich, in naam der duitsche bondsvergadering, over het [illegible] het belgisch gouvernement in het groot-hertogdom en stellen dat gouvernement deswege verantwoordelijk.

» De conferentie [illegible] in het protocol geconsigneerd en decreteert, hetzelve [illegible] van het belgisch gouvernement te zullen brengen.

» Het 43ste protocol neemt acte van het antwoord der belgische gemagtigden op het protocol van den 3den sept, en deelt de beide partijen hare respectieve antwoorden mede, met verzoek, om derzelver bedenkingen daarop vóór den 26sten September te mogen ontvangen.

— Uit bovenstaanden is aan deze uitnoodiging voldaan evenwel het protocol no. 44, van den 26sten gedagteekend, blijkt, dat deze mededeelingen in niet één punt te zamen loopen, en dat nieuwe explicatien van denzelfden aard den tegenwoordigen staat van wijdloopigheid en onheil, onbepaald zouden verlengen. Wesshalve de conferentie alleen uit de berigten, waarvan zij den nu voorzien is, de middelen zal moeten putten, om eene reeks van artikelen te bepalen, welke tot grondslagen van een definitief traktaat tusschen beide partijen zullen kunnen strekken."

— De berigten uit Warschau, van den 26sten september, melden de benoeming van den veldmaarschalk, graaf *Paskewitsch Warszawski*, tot gouverneur-generaal van het koningrijk Polen, zijnde de veldmaarschalk tevens met de regeling van het vereenigingbestuur van dat koningrijk belast. Overigens bevestigen die berigten alles, wat reeds wegens de verdere demping van den opstand gemeld en bekend is. Van de verovering van Modlin, spreken zij echter niet.

— Latere engelsche berigten, dan die van den 30sten September in ons laatstvorig nommer medegedeeld, hebben wij tot dus verre niet ontvangen.

— De heden bij ons ontvangen fransche brieven zijn van den 2den, zij hebben niets mededeelings waardigs aangebragt. De fondsen waren uit hoofde van den zondag niet genoteerd.

BELGIE.

BRUSSEL, den 5den October.

De afgevaardigden hebben, in hunne zitting van gisteren, de deliberatien over de concept-wet betrekkelijk de depôts van oorlogs-wapenen voortgezet, en ten laatste die wet met eene vrij groote meerderheid, aangezien er zich slechts 15 leden tegen verklaarden, aangenomen.

Daarna zijn de deliberatien over het reglement van orde voor de kamer hervat, en is men tot art. 76 gekomen, in zeker opzigt der *Moniteur Belge* of eenig ander officieel blad daarstellende, welk artikel tot vrij hevige deliberatien aanleiding gaf, bij welke gelegenheid de heer *Gendebien* zich weder eenmig deed hooren, en ten slotte waarvan het artikel met een amendement van den heer *Lecleroq* werd aangenomen; men weet nu eigenlijk niet of er eenen *Belgischen Moniteur* zijn of blijven zal dan niet.

De heer *Verdussen* brengt een rapport over de concept-wet betrekkelijk de dijken der Polders uit, hetwelk de kamer besloot, onmiddelijk in deliberatie brengen.

De minister van binnenlandsche zaken verklaart de kamer de motieven, welke hem tot dus verre belet hebben, om hare justificative beschaiden dezaangaande voor te leggen en hetzelve de vergadering, dat de inundatien de aandacht der vreemde gouvernementen gewekt hebben. Daar bestaan te dien opzigte twee protocollen, welke ik thans aan de kamer kan voorlezen, zoo zij het verkiest. (*Van alle kanten, ja! ja!*)

De minister las dan deze protocollen, respectivelijk van den 1sten en 10den Sept. 1831 gedagteekend, waaruit blijkt, dat de kabinetten het besluit hebben genomen, om aan deze inundatien een einde te maken, en dat er in zijnen opzigte démarches bij de belgische en hollandsche gouvernementen gedaan zijn. — De spreker eindigde met de noodzakelijkheid van het herstel der dijken, omdat zonder deze reparatie een groot gedeelte des lands onder water zou blijven.

De heer *Gendebien* vroeg de [illegible] of de Hollanders de sluitwerken niet zouden kunnen openen, wanneer zij bij den nacht de Schelde opvoeren. Van beide zaken aan, zeide hij, of wij zullen de batterijen moeten herstellen, om deze verrichting te beletten, of wij kunnen alle batterijen ontfiteren. De spreker verzocht den minister te dezen opzigte mededeeling te geven, zoo wel als opzigtelijk een traktaat tusschen Holland en België, waarvan sedert eenige dagen gesproken wordt. Hij vroeg ten laatsten nog of men, bij de uitwisseling der krijgsgevangenen, aan de belgische militairen gedacht had, welke zich in de kolonien in de groote Oost bevinden.

De Minister van buitenlandsche zaken: De kwestie der batterijen te Antwerpen behoort tot het ressort van den minister van Oorlog en de beslissing er van staat niet aan mij. Ik denk echter, dat het gouvernement, indien het herstel der batterijen noodzakelijk mogt worden, wel daarin voorzien zal. Het is intusschen altoos noodzakelijk, de wet aan te nemen. De wapenstilstand eindigt den 10den; zij zal echter waarschijnlijk verlengd worden. Zoo men in dien tusschentijd het gouvernement de middelen niet verschaft, om de noodige reparatien te bewerkstelligen, zal de schade [illegible] groter worden, en daarin moet worden voorzien.

» Men schijnt te gelooven, dat er eenig traktaat tusschen Holland en België aanwezig is. Ik verklaar, dat het gouvernement niet de geringste kennis van een dergelijk traktaat draagt en zelfs dat het aanwezen daarvan moreel onmogelijk is.

» Wat de militairen in de groote Oost aanbelangt, zoo beschouwt het hollandsch gouvernement, verre van dezelven als krijgsgevangenen aan te merken, hen nog als soldaten in dezelfs dienst, en weet dat zij dezelfde voordeelen als te voren genoten en dat zij, zoodra de omstandigheden het zullen toelaten, naar België terug gezonden zullen worden."

De heer *Gendebien* vroeg den minister naar de reden zijner overtuiging, opzigtelijk de verlenging van den wapenstilstand, waarop de minister antwoordde, » dat de kamer hem, in de tegenwoordige omstandigheden, wel veroorlooven zou, om in geene bijzonderheden te treden (*toestemming*) maar ik heb gewigtige redenen, om aan eene verlenging van den wapenstilstand te gelooven."

De concept-wet, in overweging gebragt zijnde, werd met eenparige stemmen aangenomen. Zij luidt als volgt:

» Daar wordt een crediet van *f* 300,000 aan den minister van binnenlandsche zaken geopend, ten einde de uitgaven te bestrijden, welke de reparatie aan de dijken der Polders en der rigter- en in-

ker oevers van de Schelde noodzakelijk maken, onverminderd het verhaal van het gouvernement op de eigenaars, indien daartoe termen zijn."

Op heden wordt er nogmaals publieke zitting gehouden.

In de zitting van den senaat van denzelfden dag is niets genigtigs voorgevallen.

— Ons dagblad *le Courrier* bevat het volgende:

Over een nieuw ontwerp van bevrediging.

Daar wordt veel gesproken van een nieuw ontwerp tot bevrediging, hetwelk den 7den of 8sten der loopende maand aan onze kamers zou worden voorgedragen. Dit nieuw ontwerp, *ex officio* door de conferentie opgesteld, zou, naar men ons verzekert, uit drie hoofdpunten bestaan: de geheele loop der Maas en het Limburgsche zou Hollandsch grondgebied worden; wij (Belgen) zouden, in de provincie, slechts het district Hasselt, met Tongeren en al wat die stad naar den kant van Luik en Zuid-Braband omringd, behouden.

Geheel Luxemburg zou aan België behooren, uitgenomen de regten van het Duitsche bondgenootschap binnen de vesting en tegen betaling van zekere schadeloosstelling aan Prins *Frederik*.

De Belgen zouden in Zeeuwsch- (of Staats-) Vlaanderen drie punten van uitwatering voor de polders bekomen, te weten, het Verlaat, den Kapitalen Dam en Hulst.

Dit ontwerp, zoo het wezenlijk bestaat, is niet van eenen aard, om de toestemming der kamers te bekomen en zulks des te minder, daar men tot dus verre de zaak der schuld nog schijnt ter zijde te stellen, welke dan naderhand, van weerskanten, bij eene afzonderlijke schikking zou worden afgedaan.

Van den anderen kant, zou, naar men zegt, Koning *Willem* zijne toestemming daaraan niet geven, als volhardende bij Luxemburg en Limburg te willen behouden, en de som der schuld ten onzen laste te laten.

Zoodat de conferentie op nieuw nutteloze kanselarij en kosten zou gemaakt hebben, hetgeen de verlenging van den wapenstilstand zeer waarschijnlijk maakt. En wie staat er met dat alles voor in, dat wij, met het aanstaande voorjaar, niet eene geheel andere oplossing zullen zien, dan de heer *Périer* en al degenen, die het met zijne staatkunde houden, wel verwachten.

— De koning is van zijn bezoek in het kamp te Diest teruggekomen; ook de generaal *Belliard* is weder te Brussel geretourneerd.

— De kolonel *Fonson*, die met de uitwisseling der gevangenen belast was, is van deze zijne zending teruggekomen. Uit goede bronnen vernemt men, dat het getal uitgewisselde hollandsche gevangenen 75 officieren en 1,500 soldaten bedroeg.

— De tot ons gekomen fransche officieren hebben thans eene bepaalde bestemming gekregen; de meeste zijn bij den staf geplaatst; sommigen, die uit eigen beweging waren overgekomen en geene betrekking hebben gekregen, zijn naar Frankrijk teruggekeerd.

— Uit Hasselt schrijft men, dat er bevelen zijn gegeven, om die stad onmiddellijk in staat van verdediging te stellen, zoo dat zij voor het minst een plotselijken aanval zou kunnen wederstaan; 1000 werklieden worden aan de op te rigten werken gebruikt; zij worden tegen vijf gulden daags betaald.

— Het gelnizoen van Luxemburg is weder met 1000 man versterkt geworden. De bezetting dier plaats is thans 10,000 man sterk; het getal inwoners gaat dat van 12,000 niet te boven.

— Zeldzaam is de daadzaak, dat de zweedsche consul te Antwerpen van zijn gouvernement verbod bekomen heeft, om iets te verrigten, waardoor de schijn zou kunnen ontstaan, dat vorst *Leopold* door koning *Karel Jan* erkend zou worden. Het is bekend, dat koning *Karel Jan*, voormaals generaal *Bernadotte*, geheel naar de russische zijde overhelt en de staatkunde des keizers in alles volgt.

Koning *Karel Jan* en diens zoon *Oscar* drijven hunne vooringenomenheid met Rusland en met de Russen zoo ver, dat de nationale volksgeest daardoor levendig gekrenkt begint te worden. Het is zeer mogelijk, dat het gedrag van den ouden *Bernadotte* en van diens zoon jegens de militairen, welke zij zoo verre gaan van in russische uniform te kleeden, maar vooral hun gedrag jegens België (!) niet weinig zal bijdragen, om de liefde des volks nog meer van hem te vervreemden. (*Courrier.*)

— Van uit het leger ontvangen wij onder dagteekening van den 1sten dezer de volgende bijzonderheden omtrent deszelfs gesteldheid:

„Ons kamp te Montaigue is een uur gaans lang en strekt zich tot aan de stad Diest uit; de inrigting is redelijk goed; het getal troepen die er zich bevinden bedraagt 27,000, behalve de genie en de mineurs die te Diest zijn. Daar zijn zes komplete batterijen artillerie, ieder van acht stukken, met uitzondering der zesde batterij, die maar zes stukken heeft; alle zijn uitmuntend toegerust, de paarden vooral zijn de schoonste die ooit eenige artillerie gehad heeft.

„Morgen worden van Charleroi 1400 Luxemburgsche vrijwilligers tot kompletering van het 2de regiment jagers te voet, gerecht. Bij de 5, 7, 8, 9 en 11de regimenten zal insgelijks morgen het 4de bataillon worden gevoegd en alzoo, elk dier regimenten geheel komplet en ongeveer 4000 man sterk zijn. Vele vrijwilligers bieden zich dagelijks aan, zoodat de kaders weldra meer dan voltallig zullen zijn. De kavallerie vermeerdert in gelijke mate. Binnen weinig dagen zal derzelve met tien eskadrons versterkt wezen. De gendarmerie is vier eskadrons sterk.

„Het 12de regement (van linie) dat vroeger te Termonde 1300 man in zijne gelederen telde, heeft er nu 3,300; *men weet inderdaad niet, van waar de soldaten ons toekomen*; maar dat is zeker, dat wij weldra genoodzaakt zullen zijn te weigeren of meer in dienst te nemen. Aan generaals ontbreekt het evenmin. De generaal *Grundler* en nog twee of drie fransche officieren, van gevestigden naam, bevinden zich hier. Mijne kompagnie, van 52 man bij de affaire van Luttich, is na 148 jagers sterk, waarvan de jongste 7 jaren dienst telt. Ons regiment, alsmede het 12de en 10de van linie en de 1ste, 3de en 4de jager-regementen bestaan geheel, anders, uit de lucht uit vrijwilligers, de overige uit de milicien van 1827 tot 1829. Men wacht nu nog de milicien van 1830, uit welke manschappen men eenige nieuwe regimenten wil oprigten, zoodra de kaders reeds gevormd zijn. Hier zijn weinig zieken; bij het minste ongemak worden de manschappen naar de depôts opgezonden."

Antwerpen, den 4den October.

Alle dagbladen hebben gezegd, dat onze stad in staat van beleg gesteld was en spreken van onvermijdelijke en op handen zijnde slechtingen. Deze tijdingen zijn voorbarig. De te Antwerpen genomen maatregelen van verdediging zijn niet meer gebleven, dan meer Holland tot een' tweeden inval mogt besloten hebben; dan het dezelfs eerst ontwerp van veldtogt niet herhalen; de voorkeur kan aan Antwerpen gegeven worden, een punt, dat ook meer van het Fransche leger verwijderd is. Deze stelling billijkt genoegzaam hetgeen er thans wordt gedaan. (*Journal d'Anvers.*)

Wat nu die werken betreft, welke hier ondernomen worden, dezelve hebben grootendeels aan de zijden der Bassins plaats; meer dan 2000 werklieden zijn daar dagelijks werkzaam; onder de geruchten die er loopen, omtrent het doel derzelve, is dat, van een aan te leggen verschanst leger-kamp, een dergenen, die het meest ingang vindt. (*Vergelijk overigens artikel Breda hier voor.*)

— Men verzekert hier voor stellig, dat sir *Robert Adair*, die tot heden alleen, als met eene bijzondere zending belast, te Brussel gezeideerd heeft, binnen kort tot ambassadeur van koning *Leopold* zal benoemd worden. Zulks zou een nieuwe waarborg wezen voor de goede gezindheid van Engeland te onzen aanzien.

LETTERKUNDIG BERIGT.

Bijdrage tot de meer algemeene en meer gelukkige kennis der CHOLERA, derzelver voorbehoeding en geneeswijze. — Te Rotterdam bij A. F. H. SMITS, prijs *f* 0,25.

De jongste gebeurtenissen in België hebben de aandacht geheel doen afwenden van een onderwerp, dat vroeger meer bepaaldelijk de gemoederen verontrustte, doch later door de gebeurtenissen des tijds in de schaduw geraakte en minder de aandacht bezig hield. Intusschen is de meer en meer naderende voortgang van den Aziatischen braakloop, onder den naam van Cholera, algemeen bekend, van vrees-inboezemenden aard geworden, om de nieuwsgierigheid te wekken, ten einde deze ontzettende ziekte vader te leeren kennen. Eindelijke werkjes van verschillende en ongenoemde schrijvers zagen daartoe achtereenvolgens het licht. Door wien het bovenstaande werd vervaardigd, wordt niet opgegeven, maar het komt ons voor, dat de Schrijver, die blijkbaar tot het Geneeskundig vak schijnt te behooren, met dit werkje het doel, dat hij zich voorstelde, zeer wel heeft bereikt. Het werk van den Hoogleeraar van der Burgh is zeker zoo uitgebreid en volledig als men verlangen kan, maar is niet voor het algemeen geschikt, en zijn daartoe dezelfs *regelen voor het geneeskundig* meer bekend. Wij schroomen derhalve niet te erkennen, dat het hier aangekondigde werkje alle aanbeveling verdient, en bovendien van zeer volledige ontleding, door het kenteekenen en verschijnselen, als van de voorbehoedmiddelen en genezwijze, en de verschillende [illegible], waarop men bij de behandeling van dit onderwerp zoo gemakkelijk vervallen kan; — dat is: of door te vertragende uitweiding omtrent de minste kenteekenen, en bij plaats hebbende omstandigheden angstige bezorgdheid op te wekken over iets dat nog niet aanwezig is, of door te zeer in de termen van het kunstvak te vallen, min verstaanbaar te zijn voor het algemeen; — van welke gebreken zelfs de door de geneeskundige natuurkenner in het licht gegevene brochures niet geheel zijn vrij te pleiten. Een bruikbaar voor het algemeen is alzoo dit geschrift, hetwelk de schrijver toont bestendig het publiek voor oogen gehad, hetwelk hij de pen had opgevat. Dat het daarmede evenwel niet oppervlakkig is geworden en in belangrijkheid verloren heeft, blijkt uit de gedurige aanhalingen dezer *Bijdrage* in de wel geschrevene vertaling van het zaakrijke werkje *Anweisung zur erhaltung der Gesundheit, etc.*, onlangs te Amsterdam uitgekomen. — Daar de cholera-epidemie al verder en verder in Europa is doorgedrongen, en, dat God verhoede, welligt ook onze gewesten bereiken zal, kan de aandacht van het publiek niet genoeg worden gevestigd op dergelijke ware kenteekenen en de aan te wenden middelen ter genezing of voorbehoeding.

* * Men vraagt, ter uitbreiding eener zeer goed gegronde zaak, in de omstreken van eene aanzienlijke stad gelegen, EEN of TWEE PERSONEN, ieder kunnende aanbrengen Acht à Twaalf Duizend Guldens, en die genegen mogten zijn in de werkzaamheden met den tegenwoordigen Eigenaar te deelen, waarvoor zij buiten de winst als deelgenoot eene niet onaanzienlijke toelage of tractement (van ƒ 8 tot ƒ 1200) zouden genieten.

De zaak is van zoodanig eenen aard, dat dezelve niet alleen een gevestigd dagelijks debiet heeft, maar dat ook juist de scheiding van België de gelegenheid aanbiedt, dezelve op eene zeer groote schaal uit te breiden en te houden; daar dezelve (voor zoo verre men dit *van eene zaak* kan zeggen) niet van het wisselvallige der modes of tijdomstandigheden afhangt.

Men adresseere zich, ter bekoming van nadere opening, onder letter X, bij de Heeren M. SCHOONEVELD en ZOON, Beursteeg te Amsterdam, *brieven franco, doch binnen gemelde bemerkt, dat en* ONGETEEKENDE *aanvragen geene regard zal geslagen worden.*

---

* * Te Koop, het IJZERWERK van eene achtbaarige POLDER-WATERMOLEN, van het grootste Soort, nader onderligt bij brieven franco onder letter D. te Leerdam.

---

* * STOOMPACKETVAART *tusschen* ROTTERDAM en LONDEN.

Het nieuwe, sterke, snelle en gemakkelijke Stoompacketschip *London Merchant*, Kapitein Boyens, zal van hier naar Londen vertrekken van Stoomwerf bij de Leuvehaven, ten 2 uren namiddags, als volgt:

Zaterdag den 8 October, des morgens ten 12 ure.
" " 15 " " 7 "
" " 22 " " 11 "
" " 29 " " 7 "

Van Londen alle Woensdag.

NB. Deze Stoomboot heeft eene uitmuntende plaats voor Kaag en Boier, geheel afgescheiden van de hitte der Machine, en heeft reeds verscheiden partijen in de beste orde te Londen afgeleverd, terwijl de Passagiers daarvan geen den minsten hinder hebben.

Adres bij D. BURGER en ZOON, te Rotterdam, en HORMAN en SCHENK, te Londen.

---

* * Bij H. MOLENIJZER, Boekhandelaar te *Amsterdam*, is uitgekomen, bij BROESE & COMP. te *Breda* verkrijgbaar en verder alom:

I. *Beschrijving van de inwendige gesteldheid des Aardbols, en de oudste veranderingen, die op dezelve zijn voorgevallen*, alsmede over de *Basalt* en *Steenkolen*, door J. GROENJAC, gr. 8vo, met gegraveerden titel en figuren, 1820. . . . . ƒ 1 : 80

II. *Handleiding voor Kleermakers*, of Onmisbare Aanwijzing om alle soorten van Kleedingstukken, volgens bepaalde regelen, naar de heerschende smaak te teekenen en te snijden, met de noodige Tafels en Platen. Nieuwe uitgave. gr. 8vo. 1828. . . . 2 : 75

III. *Handboek voor Taal-beminnaars en Taalkundigen*, Derde druk. 8vo. . . . . 1 : 50

IV. *Koddige en Ernstige Oprispingen*, of Lievelingsgrappen, Gissen, enz. 2 deelen in 8vo. . . . . 3 : —

V. *Lezeuren voor verlorene Oogenblikken*, 2 deeltjes bevattende meer dan 500 onderscheidene geestige en kluchtige Verhalen en snedige Antwoorden bijeen verzameld zijnde door eenige geestige Schrijvers. . . . . 1 : 50

VI. *Herinneringen uit de Nagelaatene Portefeuille van* Mr. D. POTGIETER. . . . . 1 : 50

VII. *Misdrijf in het Bosch*, of de Rooverspelonk, door F. A. W. . . . . 1 : —

VIII. *Reis door de Lucht-streken*, een Tafereel van Roosheid, en Dwaasheid, met 1 gekleurden titel en vignet, 8vo. . . . . 1 : —

IX. *Staat-kundige Raadgeving*, *Hoe* [illegible] *ling ten Hove te* [illegible] *wenschen geven*, [illegible] *zoude het meer goede Lieden* [illegible]

---

* * STEENBERGEN VAN GOOR te *Leeuwarden*, heeft heden alom verzonden: DE OMWENTELING UIT HET DAGHOEK VAN DEN FEDERANT *Kind MARIAN*, door P. JACOBS, Hoogleeraar te *Gesloten*, in één deel, met gegraveerden titel, fraai à ƒ 2 : 50. Dit werk is een der beste van dezen vruchtbaren Schrijver.

De prijs van *Kinjen*, uitgezet door *C. G. Kruseman*, is van [illegible] gekomen bij den Boekhandelaar [illegible] QUIRIJNS

---

te Amsterdam, en à 50 Centen verkrijgbaar gesteld bij den Boekhandelaren BROESE & COMP. te Breda. Eerstgemelde debiteert met veel succes.

I Het Bombardement van Antwerpen. Lauwerkrans voor den Generaal Baron *Chasse*, 2de druk.

II. Hollands Vlag, Inbezetting enz. 3de druk.

III. Drietal Krijgsliederen, 3de druk.

Allen door denzelfden gemaakten Dichter.

---

* * Door E. MAASKAMP, Geographist te Amsterdam, is uitgegeven en bij BROESE & COMP. te Breda verkrijgbaar gesteld, en verder alom:

I. GROOTE GENERALE KAART DER NEDERLANDEN, behoorende bij Groothertogdom LUXEMBURG, en een gedeelte van DUITSCHLAND, langs den RIJN tot MENTZ, en FRANKRIJK. Hoog een Ned. El en drie Palmen Breed een Ned. El.

Deze groote en alleen geheel volledige Kaart, is naar de originele omschrijving der Gouverneurs van elke Provincie, en op last en verzoek van het Gouvernement opgemaakt, waaraan het minste gebrek niet ontbreekt, en welke ook in Zijner Majesteits kabinet berust, en door dezelfs Ministers wordt gebruikt; wordt heden, met hooge toestemming en last, uitgegeven, met de laatste en nieuwste veranderingen van limites, wegen en kanalen, in welke schaal en dimension men meer dan driemaal zoo veel plaatsen vindt, als op de grootste, bekende Kaarten. Er zijn, van de eerste en beste afdrukken, weinig meer voorhanden, en dezelve zullen alleen bij den Uitgever en zijne Correspondenten, tot inteekening, verkrijgbaar zijn.

II. UITVOERIGE KAART VAN EUROPA, naar de jongste verdeeling, en met naauwkeurige opgave der posterouten, van alle landen en landerijen der aardbodem met de juiste limite en vorm van maat, papier en fraaije letter, door E. MAASKAMP. Groot

III. NIEUWSTE KAART DER NEDERLANDEN 1830, waarin men de zoogenaamde uuren verven met aanwijzing der uren afstand, de nieuwste Kanalen en gekoleurde limites van alle provincien, met een fraaije letter vlugt opgedragen; met hooge toestemming van Z. K. H. de *Prins van Oranje* en zijne Doorluchtige Zonen *de jonge Prinsen van Oranje*. Groote Formaat. Prijs ƒ 1,25.

---

* * Bij de Boekverkoopers SCHALEKAMP en VAN DER GRAMPEL te *Amsterdam*, is van de pers gekomen en alom verzonden:

OVERZIGT der uitgestrektheid van het gebied der VEREENIGDE NEDERLANDEN, van 1500 — en van de verschillende Staatkundige Vereenigingen die hetzelve sedert dien tijd heeft ondergaan, met eene uitmuntende KAART der voormalige Oostenrijksche Nederlanden, waarop de voormaalige Generaliteitslanden en het Groothertogdom Luxemburg aangewezen zijn door A. D'EN HOONAARD. gr. 8vo. 65 Cents.

Bij bovengenoemde Uitgevers zijn nog maar weinig klein gaaf exemplaren verkrijgbaar van het werkje VEERTIEN JAREN UIT DE GESCHIEDENIS DER VRIJE en VLUGTE STAD BRUGGE, gevolgd van bijlagen, bevattende een brief aan een Lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, door hen geboden en sedert ingetrokken Ontwerp van wet op het Onderwijs, door P. VAN GENABETH, buitengewoon Prof. der Vaderlandsche Letteren aan het Athenaeum te Brugge, en Lid der Maatschappij van Nederlandsche Letterkunde te Leijden, enz. enz.

Onderscheidene Maandschriften plaatsten het volgende aan, om dit Werkje te beoordeelen, doch het zou te kostbaar verspreidt over den Belgischen Opstand.

P. REST, Vaderlandsche Liedjes voor de Jeugd, 8e Schutters Wachtlied, 8.

---

†† De Gebroeders VAN GLEEF te Amsterdam geven heden uit, en hebben aan hunne Correspondenten verzonden: KORTE SCHETS DER GRIEKSCHE EN ROMEINSCHE MYTHOLOGIE. Een handleiding bij het Onderwijs in Gymnasiën en Burgerscholen, met gekleurde tafels en talrijke afbeeldingen, door A. DE BUCK. Eerste deel: *Rhilos, Theor, Mag, Lit, Dan*. In 8 octavo met platen à ƒ 1,60.

---

* * BIJ BROESE & COMP. te Breda, is verkrijgbaar en wordt hier in commissie gezonden, waar men inteekening gelieve te bevorderen:

HET WELGELUKKEND PORTRET (!) sigelt eene

Te Breda, bij BROESE & COMP. Boekdrukkers en Boekverkoopers.